

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Miluše Doškové a soudců JUDr. Petra Příhody a JUDr. Vojtěcha Šimíčka v právní věci žalobce **J.P.**, zastoupeného Mgr. JUDr. Jaroslavem Grincem, Ph.D., advokátem se sídlem Praha 2, Mikovcova 10/476, proti žalovanému **Ministerstvu financí**, se sídlem Praha 1, Letenská 15, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Krajského soudu v Praze ze dne 23. 10. 2003, č.j. 45 Ca 40/2003 - 68, ve znění opravného usnesení ze dne 27. 9. 2004, č. j. 45 Ca 40/2003 - 108,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá.**

II. Žalovanému **se nepřiznává** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

Kasační stížností podanou v zákonné lhůtě se žalobce jako stěžovatel domáhá zrušení shora uvedeného usnesení Krajského soudu v Praze, kterým byla odmítnuta jeho žaloba proti třem rozhodnutím Finančního úřadu v Benátkách nad Jizerou ze dne 3. 11. 2000, a to dodatečnému platebnímu výměru na daň z přidané hodnoty č. j. 22165/00/049971/3857, dodatečnému platebnímu výměru č. j. 22160/00/049971/3857 č. 1000000205, jímž byl stěžovateli stanoven základ daně a vyměřena daň z příjmů fyzických osob za rok 1996 a dodatečnému platebnímu výměru č. j. 22162/00/049971/3857 č. 1000000206, jímž byl stěžovateli stanoven základ daně a vyměřena daň z příjmů fyzických osob za rok 1997. Krajský soud žalobu odmítl podle § 46 odst. 1 písm. d) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále též „s. ř. s."), neboť žaloba směřující proti prvoinstančním rozhodnutím správního orgánu je podle § 68 písm. a) s. ř. s. nepřípustná. V napadeném usnesení krajský soud rovněž uvedl, že ze správního spisu zjistil, že stěžovatel podal proti uvedeným prvoinstančním rozhodnutím včas odvolání, o nichž rozhodl druhoinstanční orgán

(Finanční ředitelství v Praze), z toho v jednom případě před podáním žaloby. Krajský soud proto posuzoval, zda žaloba, pokud jí žalobce v jednom případě fakticky napadl druhoinstanční rozhodnutí, je projednatelná; i v tomto případě však dospěl k závěru, že je třeba žalobu odmítnout, tentokrát podle § 46 odst. 1 písm. b s. ř. s., neboť žaloba proti rozhodnutí Finančního ředitelství v Praze ze dne 30. 1. 2002, č. j. 9298/01 - 130, jímž bylo zamítnuto odvolání proti dodatečnému platebnímu výměru na daň z přidané hodnoty, je podána opožděně. Naopak žaloba proti rozhodnutím Finančního ředitelství v Praze ze dne 26. 9. 2002, č. j. 5248/02 - 110 a č. j. 5249/02 - 110, jimiž bylo rozhodnuto o odvoláních stěžovatele proti napadeným dodatečným platebním výměrům na daň z příjmů fyzických osob za rok 1996 a rok 1997, by byla podána předčasně.

Stěžovatel proti tomu v kasační stížnosti namítá, že dne 21. 5. 2002 podal k Městskému soudu v Praze podle tehdy účinného zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád (dále též „o. s. ř.“) určovací žalobu, kterou se domáhal určení neplatnosti tam uvedených platebních výměrů. Podle stěžovatele jde o žalobu na určení neplatnosti (zrušení) platebních výměrů, které podle § 32 odst. 7 zákona č. 337/1992 Sb., čl. 14 Ústavy České republiky a § 2 odst. 3 zákona č. 3/1993 Sb., neměly náležitosti stanovené citovanými zákony. Žaloba směřovala proti České republice - Ministerstvu financí, se sídlem v Praze 1, tedy proti státnímu a nikoli správnímu orgánu a podle tehdy účinného občanského soudního řádu byl tak, podle názoru žalobce, věcně i místně příslušný ve věci rozhodnout Městský soud v Praze, neboť žalovaný má sídlo na území hl. m. Prahy. Tento soud tak měl podle § 11 odst. 1 a § 103 a násl. o. s. ř. ve znění tehdy účinném posoudit, zda se jedná o věc správní, občanskoprávní či jinou a podle toho také postupovat. Pokud pak městský soud dospěl k závěru, že není věcně příslušný, měl věc postoupit soudu příslušnému a nikoli ji předkládat Vrchnímu soudu v Praze k posouzení věcné příslušnosti. Stěžovatel rovněž upozorňuje na to, že § 8a o. s. ř. ve znění tehdy účinném neměl být v dané věci vůbec použit, neboť k žádnému sporu o pravomoc mezi soudy a orgány státní správy nedošlo. Podle stěžovatele Vrchní soud v Praze z neznámých důvodů a neznámo kdy věc postoupil Nejvyššímu správnímu soudu, aniž by o této skutečnosti stěžovatele informoval. Nejvyšší správní soud pak usnesením vydaným 19 měsíců po podání žaloby věc postoupil Krajskému soudu v Praze. Stěžovatel zdůrazňuje, že prodlení soudů nemůže být stěžovateli na újmu. Soudy, aniž by stěžovateli poskytly jakákoliv poučení podle § 5 a § 32 odst. 3 o. s. ř., zkoumaly 19 měsíců věcnou příslušnost. Podle stěžovatele pak tím, že nabyl účinnosti s. ř. s., došlo ke zhoršení jeho právního postavení, což je podle něho v rozporu se základními pravidly každého právního státu, neboť nikdy nemůže dojít ke zhoršení právního postavení účastníka řízení v důsledku změny zákona. Pokud jde o napadené usnesení Krajského soudu v Praze, tak stěžovatel nesouhlasí s tím, že tento soud žalobu formálně zamítl (pozn. soudu: krajský soud žalobu stěžovatele nezamítl, nýbrž odmítl), aniž by věc meritorně řešil, neboť stěžovatel měl být poučen podle tehdy účinného o. s. ř. Stěžovatel rovněž konstatuje, že zůstává otázkou, zda byl Krajský soud v Praze věcně příslušný či nikoli. Dále též namítá, že současně se žalobou byl podán návrh na vydání předběžného opatření podle § 74 odst. 4 věta druhá o. s. ř. a o tomto předběžném opatření mělo být rozhodnuto nejpozději do 7 dnů poté, co byl návrh podán. Krajský soud však o něm rozhodl až po 19 měsících. Tento postup soudu je v rozporu nejen s citovaným ustanovením o. s. ř., ale také se základními ústavními zákony tohoto státu. Stěžovatel také poukazuje na § 58 odst. 1 o. s. ř. a uvádí, že kdyby soud postupoval v souladu s tímto ustanovením, byla by žaloba podána včas. Co se týče nepřípustnosti žaloby proti prvoinstančním rozhodnutím správního orgánu, stěžovatel uvádí, že ze zákona o správě daní a poplatků nevyplývá, zda jsou finanční úřady správní orgány ve smyslu zákona o správním řízení. Podle stěžovatele je tak základní otázkou, zda náš právní řád umožňuje podání určovací žaloby na určení neplatnosti dodatečných platebních výměrů.

Protože s. ř. s. nevylučuje podpůrné užití o. s. ř., měl soud rozhodnout o této určovací žalobě podle o. s. ř. ve znění tehdy účinném a nikoli jako o žalobě ve správním soudnictví. Uvedeným postupem, kdy soudy stěžovatele nepoučily o jeho procesních právech a byly ve značné časové prodlevě, tak byla stěžovateli odňata možnost přístupu k soudu a spravedlnosti. Vzhledem k uvedenému stěžovatel navrhuje, aby Nejvyšší správní soud zrušil jak napadené usnesení Krajského soudu v Praze, tak shora uvedené platební výměry a rovněž rozhodnutí Finančního ředitelství v Praze.

Ministerstvo financí ve svém vyjádření k podané kasační stížnosti uvedlo, že se necítí být v řízení o žalobě pasivně legitimováno, neboť rozhodnutí, která jsou žalobou napadána vydal v prvním stupni Finanční úřad v Benátkách nad Jizerou a ve druhém stupni pak o platebních výměrech rozhodovalo Finanční ředitelství v Praze. Dále nesouhlasí s tvrzením stěžovatele, že Ministerstvo financí není správní orgán a poukazuje přitom na čl. 79 Ústavy České republiky a odbornou literaturu. Rovněž oponuje stěžovateli v tom, že by snad daňové řízení nemělo být správním řízením. Podle Ministerstva financí je daňové řízení, které vyžaduje zvláštní autonomní procesní úpravu, jednoznačně správním řízením sui generis. Platební výměr pak je rozhodnutím, které zakládá, mění nebo ruší práva a povinnosti fyzických nebo právnických osob a je tak zcela zřejmé, že jak platební výměry, tak rozhodnutí Ministerstva financí, jsou rozhodnutími správního orgánu a pokud splňují i ostatní podmínky uvedené v s. ř. s., respektive v o. s. ř. jsou přezkoumatelná podle předpisů o správním soudnictví. Závěrem dodává, že nespatřuje důvod, aby stěžovatel navrhoval zrušení rozhodnutí Finančního úřadu v Benátkách nad Jizerou, když kasační stížností výhradně napadá procesní postup soudů a nikoli věcnou podstatu sporu.

Nejvyšší správní soud se tak nejprve musel vypořádat s námitkou Ministerstva financí týkající se jeho účastenství v daném řízení. Namítá-li Ministerstvo financí, že není v daném řízení pasivně legitimováno, lze s ním s ohledem na věcný obsah žaloby souhlasit. Podle § 33 odst. 1 s. ř. s. jsou účastníky řízení ve správním soudnictví navrhovatel (žalobce) a odpůrce (žalovaný) nebo ti, o nichž to stanoví tento zákon; odpůrcem (žalovaným) je ten o němž to stanoví zákon. Ustanovení § 69 s. ř. s. pak stanoví, že v řízení o žalobě proti rozhodnutí správního orgánu, je žalovaným ten správní orgán, který rozhodl v posledním stupni, nebo správní orgán na který jeho působnost přešla. Shodně pak byla pasivní legitimace upravena v § 250 odst. 4 o. s. ř. ve znění účinném do 31. 12. 2002, tedy zákona účinného v době podání žaloby. V dané věci stěžovatel v žalobě označil jako žalovaného Českou republiku - Ministerstvo financí a brojil proti rozhodnutím Finančního úřadu v Benátkách nad Jizerou. Podle výslovného znění zákona však žalovaným mělo být jednak Finanční ředitelství v Praze, které rozhodlo o odvolání stěžovatele proti jednomu z napadených platebních výměrů a rozhodlo tak v posledním stupni (tedy vydalo konečné rozhodnutí před podáním žaloby a toto rozhodnutí mělo být žalobou napadeno), jednak ve vztahu k rozhodnutím, o nichž odvolací řízení dosud v době podání žaloby nebylo ukončeno jím měl být Finanční úřad v Benátkách nad Jizerou (neboť i když nevydal konečné rozhodnutí, jednalo se o poslední rozhodnutí vydané před podáním žaloby a jen jeho rozhodnutí jí mohla být, byť neúspěšně, napadena). Vzhledem k tomu, že žaloba byla odmítnuta pro nepřípustnost, má Nejvyšší správní soud za to, že soud neporušil zákon, když nezkoumal otázku pasivní legitimace a když jako žalovaného v záhlaví usnesení označil orgán, proti němuž byla žaloba žalobcem podána. Jinak řečeno, pokud nebyla žaloba projednávána věcně a byla odmítnuta podle § 46 odst. 1 s. ř. s., nemohlo tuto skutečnost nesprávné označení žalovaného jakkoli ovlivnit. Ze stejných důvodů vedl kasační řízení s označeným žalovaným i Nejvyšší správní soud. Navíc nelze přehlížet setrvávající tvrzení

stěžovatele, že nemínil podat správní žalobu, ale žalobu určovací, při níž je rozhodné označení žalovaného v žalobě.

Důvodnost kasační stížnosti pak posoudil Nejvyšší správní soud v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů (§ 109 odst. 2, 3 s. ř. s.).

Ačkoli to stěžovatel výslovně neuvádí, lze jím uvedené důvody podřadit pod § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s., tedy důvody spočívající v tvrzené nezákonnosti rozhodnutí o odmítnutí návrhu, když zejména namítá, že nepodal správní žalobu, nýbrž žalobu na určení podle o. s. ř. Stěžovatel rovněž zpochybňuje postup soudů v dané věci, kterým se cítí být zkrácen na svých právech. Uplatňuje tak také důvod kasační stížnosti uvedený v § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s., tedy vadu řízení před soudem.

Nejvyšší správní soud tak musel nejprve posoudit charakter podané žaloby. Pokud by se totiž skutečně jednalo o určovací žalobu, jak tvrdí stěžovatel, nemohla by být projednána ve správní soudnictví podle s. ř. s., nýbrž v řízení občanskoprávním podle o. s. ř.

K tomu ze správního a soudního spisu vyplynulo, že stěžovatel podal dne 20. 5. 2002 k Městskému soudu v Praze podání nazvané jako *„žaloba o určení neplatnosti platebních výměrů na základě nesprávného úředního postupu, návrh na vydání předběžného opatření“*. Z obsahu tohoto podání pak lze dovodit, že jím stěžovatel brojí proti třem rozhodnutím Finančního úřadu v Benátkách nad Jizerou ze dne 3. 11. 2000, a to dodatečnému platebnímu výměru na daň z přidané hodnoty č. j. 22165/00/049971/3857, dodatečnému platebnímu výměru č. 1000000205 a dodatečnému platebnímu výměru č. 1000000206. Všechna tato tři rozhodnutí stěžovatel považuje za neplatná, neboť podle něho postrádají náležitosti uvedené v § 32 odst. 2 zákona č. 337/1992 Sb., konkrétně otisk úředního razítka se státním znakem v souladu se zákonem. Podle odst. 7 citovaného ustanovení pak jsou uvedené dodatečné platební výměry absolutně neplatné. Stěžovatel v žalobě proto navrhoval, aby soud vydal předběžné opatření, kterým rozhodne o tom, že předmětné dodatečné platební výměry jsou vůči stěžovateli do rozhodnutí soudu ve věci samé neúčinné a v návrhu výroku rozsudku požaduje, aby soud určil, že ze strany žalovaného (České republiky - Ministerstva financí) došlo k nesprávnému úřednímu postupu a že předmětné dodatečné platební výměry jsou neplatné.

Vzhledem k tomu, že soud je povinen posoudit každý úkon podle jeho obsahu, i když je nesprávně označen, (§ 41 odst. 2 o. s. ř., § 64 s. ř. s.), zabýval se Nejvyšší správní soud obsahem uvedené žaloby a dospěl k závěru, že stěžovatel, ať už svoji žalobu nazval jakkoli, jednoznačně brojil proti rozhodnutím finančního úřadu, která považoval za neplatná pro rozpor se zákonem. Podle § 244 odst. 1 o. s. ř. ve znění účinném do 31. 12. 2002, ve správním soudnictví přezkoumávaly soudy na základě žalob nebo opravných prostředků rozhodnutí orgánů veřejné správy jimiž se zakládají, mění, ruší či závazně určují práva nebo povinnosti fyzických či právnických osob, jakož i rozhodnutí orgánů veřejné správy o osobním stavu. Podle odst. 2 citovaného ustanovení přezkoumávaly soudy zákonnost mimo jiné rozhodnutí orgánů státní správy, orgánů územní samosprávy, jakož i orgánů zájmové samosprávy; pro tato rozhodnutí je používána legislativní zkratka „rozhodnutí správního orgánu“. V dané věci stěžovatel brojil proti rozhodnutím Finančního úřadu v Benátkách nad Jizerou, resp. proti rozhodnutím Finančního ředitelství v Praze, které rozhodlo v posledním stupni; přičemž jak finanční úřady, tak finanční ředitelství jsou beze vší pochybnosti orgány státní správy. Rozhodnutí - dodatečný platební výměr, pak je rozhodnutím, kterým je daňovému subjektu dodatečně stanoven základ daně

a vyměřena daň v určité výši, jedná se tak o rozhodnutí podle § 244 odst. 1 o. s. ř. ve znění účinném do 31. 12. 2002, které je podrobeno přezkumu ve správním soudnictví.

Naopak určovací žaloba je podle § 80 písm. c) o. s. ř. žaloba, kterou se lze domáhat, aby bylo rozhodnuto o určení, zda tu právní vztah nebo právo je či není, je-li na tom právní zájem. Určovací žaloba má preventivní povahu a má za účel poskytnout ochranu právnímu postavení žalobce dříve, než dojde k porušení právního vztahu nebo práva, není tak opodstatněná tam, kde právní vztah nebo právo byly již porušeny a kde je proto právním prostředkem ochrany žaloba na plnění. Jedná se tak o druh žaloby v občanskoprávním řízení, kterou se lze domáhat výhradně určení existence či neexistence práva nebo právního vztahu, nikoli právní skutečnosti nebo dokonce určení neplatnosti správního rozhodnutí, jako konkrétního správního aktu, který je výsledkem správního řízení. Typickým příkladem určovací žaloby je například žaloba na určení vlastnického práva k movité či nemovité věci nebo žaloba na určení neplatnosti smlouvy.

Stěžovatel se žalobou domáhal vyslovení neplatnosti dodatečných platebních výměrů pro nedostatek jejich zákonných náležitostí. K tomu lze připomenout, že podle § 32 odst. 7 zákona č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků byl a je oprávněn k ověření neplatnosti platebního výměru správce daně, který rozhodnutí vydal. Pokud k ověření neplatnosti správcem daně nedošlo, je otázka platnosti či neplatnosti platebního výměru přezkoumatelná soudem v rámci žaloby směřující proti konečnému rozhodnutí vydanému v daném správním (daňovém) řízení. Tedy určení neplatnosti dodatečných platebních výměrů (na základě určovací žaloby) v době podání žaloby nepříslušelo soudům vůbec a posouzení jejich platnosti soudem bylo možné jen v rámci správní žaloby. Lze tak uzavřít, že určovací žalobou nelze požadovat určení neplatnosti rozhodnutí správního orgánu a že předmětná žaloba je žalobou správní, přesto že tak není nazvána a v žalobním petitu je požadováno vyslovení neplatnosti správních rozhodnutí. Jak plyne z obsahu této žaloby, stěžovatel jí napadá rozhodnutí správního orgánu veřejnoprávní povahy, což je možné jen správní žalobou ve správním soudnictví. Krajský soud v Praze tak nepochybil, když stěžovatelovu žalobu posoudil podle jejího obsahu jako správní žalobu, na kterou se před nabytím účinnosti s. ř. s. (tedy v době jejího podání) vztahovala část pátá o. s. ř. ve znění účinném do 31. 12. 2002. Podle § 250b odst. 1 o. s. ř. v citovaném znění musela být žaloba podána do dvou měsíců od doručení rozhodnutí správního orgánu v posledním stupni a zmeškání této lhůty nelze prominout (shodně v současné době § 72 odst. 1 a 4 s. ř. s.). Námitka stěžovatele týkající se pochybení soudu, když jej nepoučil o možnosti postupu podle § 58 o. s. ř., je tak zcela nepřípadná.

Předmětnou žalobou, podanou k poštovní přepravě dne 20. 5. 2002, stěžovatel brojil proti rozhodnutím správního orgánu prvního stupně, za situace, kdy proti žalobou napadeným rozhodnutím podal rovněž odvolání ve správním řízení. Rozhodnutí Finančního ředitelství v Praze ze dne 30. 1. 2002, č. j. 9298/01 - 130, jímž bylo zamítnuto odvolání proti dodatečnému platebnímu výměru na daň z přidané hodnoty, obdržel stěžovatel dne 11. 2. 2002. V této části, byť byla žaloba směřována proti rozhodnutí prvostupňovému, konečné rozhodnutí v době podání žaloby existovalo, a proto byla žaloba přípustná a její vada spočívající v označení prvostupňového rozhodnutí jako předmětu přezkumu byla odstranitelná. Ovšem žaloba proti tomuto rozhodnutí byla podána po zákonem stanovené dvouměsíční lhůtě, neboť ta uplynula dne 11. 4. 2002. V době podání žaloby by to byl důvod pro zastavení řízení podle § 250 odst. 3 o. s. ř. v cit. znění. Rozhodnutí Finančního ředitelství v Praze ze dne 26. 9. 2002, č. j. 5248/02 - 110 a č. j. 5249/02 - 110, jimiž bylo rozhodnuto o odvoláních stěžovatele proti dodatečným platebním výměrům na daň z příjmů fyzických

osob za rok 1996 a rok 1997, obdržel stěžovatel až dne 4. 10. 2002 a žaloba je tak podána v době, kdy ještě o odvoláních nebylo rozhodnuto. Vzhledem k tomu, že žalobu bylo možno podat až po vyčerpání řádných opravných prostředků proti konečnému rozhodnutí, které bylo v právní moci (§ 247 odst. 2 o. s. ř. v cit. znění) a lhůta pro podání žaloby byla také vázána na doručení rozhodnutí vydaného v posledním stupni, jednalo se o žalobu směřující proti rozhodnutím prvostupňovým, nepravomocným - proto nepřípustnou. V době podání žaloby by rovněž bylo na místě zastavení řízení podle § 250 odst. 3 o. s. ř. v cit. znění. O žalobě bylo krajským soudem rozhodováno až po účinnosti soudního řádu správního; podle § 130 odst. 1 s. ř. s. se řízení podle části páté hlavy druhé občanského soudního řádu účinného přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, v nichž nebylo rozhodnuto do dne nabytí účinnosti tohoto zákona, dokončilo podle ustanovení části třetí hlavy druhé dílu prvního tohoto zákona. Tak také krajský soud postupoval, když žalobu odmítl podle ust. § 46 odst. 1 písm. b, d) s. ř. s. Přitom nepřípustnost žaloby spatřoval v podání žaloby proti dvěma rozhodnutím, u nichž nebyly vyčerpány řádné opravné prostředky (§ 68 písm. a/ s. ř. s.) - k tomu srovnej např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 3. 2004, č. j. 3 Ads 58/2003 - 32: „*Nevyčká-li žalobce rozhodnutí odvolacího orgánu o řádném opravném prostředku a podá žalobu s konstatováním, že by odvolací orgán rozhodnutí správního orgánu prvního stupně stejně potvrdil, nenaplnil podmínku vyčerpání řádných opravných prostředků v řízení před správním orgánem uvedenou v ustanoveních § 5 s ř. s. a § 68 písm. a) s. ř. s.; žaloba je nepřípustná a soud ji odmítne.*“ Opožděnost shledal krajský soud u žaloby podané proti rozhodnutí, u něhož sice bylo konečné rozhodnutí již vydáno, ale od jeho doručení uplynula zákonná lhůta k podání žaloby. Pokud bylo argumentováno pouze lhůtou k podání žaloby podle s. ř. s., neprojevilo se to na zákonnosti vydaného usnesení, neboť žaloba byla ve vztahu k danému rozhodnutí opožděná i podle předpisů platných v době jejího podání. Nejvyšší správní soud tak nezjistil naplnění tvrzeného kasačního důvodu uvedeného v § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s., neboť napadené rozhodnutí Krajského soudu v Praze je vydáno v souladu se zákonem. Rovněž nelze stěžovateli přisvědčit, že by změnou právní úpravy došlo ke zhoršení jeho právního postavení, neboť jak výše uvedeno, dvouměsíční lhůta k podání žaloby, tak podmínka vyčerpání přípustných řádných opravných prostředků byla stanovena i před účinností s. ř. s. (§ 250b odst. 1 a § 247 odst. 2 o. s. ř. ve znění účinném do 31. 12. 2002).

Pokud stěžovatel nesouhlasí s Městským soudem v Praze, který dospěl k závěru, že v dané věci není věcně příslušný a proto věc předložil Vrchnímu soudu v Praze k posouzení věcné příslušnosti, Nejvyšší správní soud neshledal v tomto postupu žádné pochybení. Městský soud totiž postupoval podle § 104a odst. 2 o. s. ř. (a nikoli podle § 8a o. s. ř., jak se mylně domnívá stěžovatel), který ukládal okresnímu a krajskému soudu (Městskému soudu v Praze), v případě, že má za to, že není věcně příslušný, předložit věc se zprávou svému nadřízenému vrchnímu soudu, jestliže věc podle jeho názoru náležela do věcné působnosti okresních, krajských nebo vrchních soudů. Vrchní soud pak rozhodne, které soudy jsou k projednání a rozhodnutí věci příslušné v prvním stupni, není-li sám věcně příslušný. V dané věci Městský soud v Praze postupoval zcela v souladu s uvedeným ustanovením. Po té, co dospěl k závěru, že není věcně příslušný, vyzval účastníky řízení k vyjádření a věc předložil Vrchnímu soudu v Praze. Stěžovatel k této výzvě uvedl, že s postupem městského soudu souhlasí a že ve věci došlo k záměně adresy soudu a za tuto chybu se omlouvá. Jak vyplynulo ze soudního spisu s ohledem na charakter věci, byla tato dne 25. 11. 2002 přiřazena správnímu úseku vrchního soudu. Dříve než vrchní soud o věci rozhodl, nabyl účinnosti soudní řád správní a podle § 132 uvedeného zákona byl dne 2. 1. 2003 spis postoupen k převzetí a dokončení Nejvyššímu správnímu soudu. Podle citovaného ustanovení totiž nestanoví-li s. ř. s. jinak, věci správního soudnictví, v nichž

nebylo rozhodnuto do dne účinnosti tohoto zákona a v nichž byla dána věcná příslušnost k řízení vrchním soudům nebo Nejvyššímu soudu, převezme a dokončí Nejvyšší správní soud. Namítá-li stěžovatel, že vrchní soud pochybil, když jej o postoupení věci Nejvyššímu správnímu soudu neinformoval, nelze s ním souhlasit. K postoupení věcí totiž docházelo přímo ze zákona, aniž by k tomu bylo třeba konkrétního rozhodnutí soudu a vrchní soud nebyl povinen o tomto postupu účastníky informovat.

Usnesením ze dne 27. 2. 2003, č. j. 6 A 165/2002 - 14 pak Nejvyšší správní soud postoupil uvedenou věc Krajskému soudu v Praze, neboť dospěl k závěru, že v dané věci není k řízení věcně příslušný. Pro založení věcné příslušnosti Nejvyššího správního soudu k dokončení řízení v neskončených věcech bylo totiž rozhodující, zda byl k jejich projednání a rozhodnutí před nabytím s. ř. s. věcně příslušný vrchní soud. Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že tomu tak v dané věci nebylo. Vrchní soudy byly podle § 246 odst. 2 o. s. ř. ve znění účinném do 31. 12. 2002, věcně příslušné k přezkoumávání rozhodnutí ústředních orgánů státní správy. V daném případě je sice jako žalovaný označeno Ministerstvo financí, avšak žaloba směřuje proti rozhodnutím Finančního úřadu v Benátkách nad Jizerou. Uvedený finanční úřad, který rozhodně není ústředním orgánem státní správy, se nachází v obvodu Krajského soudu v Praze (§ 7 odst. 2 s. ř. s.) a proto byla věc podle § 7 odst. 5 s. ř. s. postoupena tomuto soudu. Nelze tedy se stěžovatelem souhlasit v tom, že soudy 19 měsíců zkoumaly věcnou příslušnost, neboť žaloba byla doručena Městskému soudu dne 21. 5. 2002 a rozhodnutí Nejvyššího správního soudu o postoupení věcně příslušnému soudu nabylo právní moci dne 18. 3. 2003, tedy necelých 10 měsíců po podání žaloby. Tato dlouhá časová prodleva byla způsobena zejména reformou správního soudnictví a nabytím účinností nového procesního předpisu (s. ř. s.), ale také postupem stěžovatele, který, ačkoli zastoupen advokátem, zvolil nesprávný typ žaloby, nesprávně označil žalovaný správní orgán a podal žalobu u nepříslušného soudu.

Stěžovatel dále namítá, že soudy pochybily, když o jeho návrhu na předběžné opatření nerozhodly ve lhůtě stanovené § 74 odst. 4 o. s. ř. věta druhá (pozn. soudu: stěžovatel má zřejmě na mysli § 75 odst. 4 o. s. ř., neboť o lhůtách k rozhodnutí hovoří právě toto ustanovení). Nejvyšší správní soud však neshledal důvodnou ani tuto jeho námitku. Při jejím posouzení soud vyšel z příslušných ustanovení o.s. ř. a s. ř. s. Podle § 74 odst. 1 o. s. ř. může předseda senátu před zahájením řízení nařídit předběžné opatření, je-li třeba, aby zatímně byly upraveny poměry účastníků, nebo je-li obava, že by výkon soudního rozhodnutí byl ohrožen. Podle odst. 3 téhož ustanovení je příslušným k nařízení předběžného opatření soud, který je příslušný k řízení o věci, nestanoví-li zákon jinak. Ustanovení § 75 odst. 4 o. s. ř. pak stanoví povinnost rozhodnout o návrhu na jiné předběžné opatření (tedy předběžné opatření nikoli podle § 76a o. s. ř.) bezodkladně, nejpozději do 7 dnů po té, co byl návrh podán. Jak vyplynulo ze shora citovaných ustanovení o. s. ř. je v řízení podle tohoto zákona příslušným k rozhodnutí o předběžném opatření soud, který je příslušným k řízení o věci, nestanoví-li tento zákon jinak. V dané věci tak byl příslušným k rozhodnutí o předběžném opatření až Krajský soud v Praze, neboť tento soud byl příslušný rozhodnout o žalobě proti napadeným rozhodnutím správního orgánu. Krajskému soudu v Praze byla věc postoupena až dne 8. 4. 2003, tedy již za účinnosti s. ř. s., který má vlastní ustanovení týkající se předběžného opatření a rozhodování o něm (§ 38 s. ř. s.). Toto ustanovení pak žádnou lhůtu k rozhodnutí o návrhu na předběžné opatření neobsahuje, neboť potřeba rozhodnout o návrhu na předběžné opatření co nejdříve je vyjádřena v § 56 odst. 1 s. ř. s., který stanoví, že soud mimo pořadí věcí, v jakém k němu došly, vyřizuje přednostně mimo jiné návrhy na předběžná opatření. S ohledem na komplexnost úpravy v s. ř. s., který obsahuje i požadavek rozhodovat o návrzích na předběžná opatření přednostně, nelze v této věci použít ustanovení o. s. ř.

Za situace, kdy nepřichází v úvahu věcné projednání žaloby, ovšem nepřichází v úvahu ani prozatímní úprava poměrů účastníků řízení, nehledě k tomu, že u žalob směřujících proti daňovým rozhodnutím není vyloučena možnost přiznání odkladného účinku (§ 38 odst. 3 s. ř. s.). Žádná ze stěžovatelem namítaných vad v řízení před soudem tak nebyla shledána. Nejvyšší správní soud rovněž nezjistil žádné pochybení soudu týkající se poučování stěžovatele. Důvod kasační stížnosti uvedený v § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. tak rovněž neobstojí.

Ze shora uvedených důvodů Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná, a proto ji zamítl (§ 110 odst. 1 s. ř. s.).

Stěžovatel, který neměl v tomto soudním řízení úspěch, nemá právo na náhradu nákladů řízení a úspěšnému žalovanému náklady řízení nevznikly. Proto soud rozhodl, že se žalovanému právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti nepřiznává (§ 60 odst. 1, § 120 s. ř. s.).

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 7. 12. 2004

JUDr. Miluše Došková
předsedkyně senátu